**Kyrkomötet**
**Motion 2026:1**
**av Petter Nilsson och Robert Fredriksson**

# Värna samvetsfrihet

## Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att ingen inom Svenska kyrkan diskrimineras på grund av sin syn på samkönade vigslar vid anställning eller under pågående anställning.

## Motivering

Kyrkostyrelsen valde att undersöka möjligheten att kräva av anställda att viga samkönade inför 2025 års kyrkomöte.

Man valde inte att se över hur det gifter sig med läran, hur det skulle påverka samvetsfriheten. Kyrkostyrelsen utredde den arbetsrättsliga möjligheten.[1]

En möjlighet som främst bedömdes utifrån Europadomstolens praxis, vilken kom att visa att det inte bara var möjligt, det var enligt rapporten både nödvändigt och lämpligt. Andra rapporter visar att ett sådant krav skulle utgöra diskriminering.[2]

Under det påföljande kyrkomötet sköljde motioner in kring att begränsa samvetsfriheten i det av kyrkostyrelsen beredda utrymmet. I fråga om krav på nyanställningar. I fråga om utbildningar – där man gav Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI) uppdrag kring exegetik evangeliska texter som upplevs ”problematiska”, trots att SKUI inte tycks vara lämpliga att fördjupa präststudenter i exegetik.[3]

Under kyrkomötets plenum ställde jag frågan till mötet: ”Om inte Svenska kyrkan värnar samvetsfriheten – vem ska då göra det?”[4]

Närvarande ledamöter eller biskopar svarade inte på frågan. Nu. Jag är ingen teolog. Men. Protestantismen – som rörelse – hade inte kunnat bli en rörelse, om inte Luther överlevt katolska kyrkans dom. Ni minns, när Luther pläderade för samvetsfrihet avseende hans kritik.

Svenska kyrkan är en luthersk kyrka, det regleras i vår lära i kyrkoordningen. Man kan försöka pröva den arbetsrättsliga lagligheten i att begära en viss fromhetsinriktning och ideologisk hemvist för nyanställda präster. Frågan är inte avgjord, och rapport står mot rapport. Men det är ett skenspår. Att som luthersk kyrka vilja begränsa samvetsfriheten – med en arbetsrättslig utredning till grund – blir nämligen väldigt märkligt. Samvetsfrihet, tro och skrift måste vara vår lutherska kyrkas utgångspunkt. När sedan Sveriges radio P4 valde att intervjua biskopar kring huruvida de ställer krav på nyanställda att viga samkönade,[5] så visar det sig att vissa biskopar ställer krav. Detta utan att Svenska kyrkan har något sådant krav idag. Därefter har biskopsbrev vilket till synes möter universialistiska ideal sänts ut, till synes för att möta de med mer universialistiska ideal. Därefter en förklarande intervju avseende detsamma

biskopsbrevet under betalvägg i Kyrkans tidning[6] där ärkebiskopen pläderar för en progressiv kyrka – vilket också tycks möta desamma medlemmarna med mer universialistiska ideal – även om avsikten var annorlunda. Signalen till de konservativa riskerar därmed att kvarstå. Signalen som går att tolka att en del biskopar kan uppleva en press att passa in under ett politiskt paraply, eller att de själva är politiska djur.

På många håll i Svenska kyrkan har man kommit att klä sig i lite av en offerkofta. Ett sofistiskt förskönande av verkligheten, att kalla sig ”folkkyrka i minoritet” – utan att riktigt våga fråga sig varför konservativa lämnar kyrkan – hjälper föga. Det rör sig inte bara om den indirekta politiska styrningen som turerna kring denna fråga. Det rör sig även om handlingar utförda av den episkopala strukturen.

Exempelvis tidigare biskop Koskinens uttalande: att ”de mest konservativa bör lämna Svenska kyrkan”;[7] något som förstås – om praktiskt tillämpat – skulle innebära att ingen till slut skulle kunna vara kvar i kyrkan (eftersom någon kvarvarande medlem alltid kan pekas ut som ”mest” konservativ).

Detta är att avsiktligt avveckla idealet om Svenska kyrkan som en folkkyrka – i takt med att man stänger kyrkportarna, gemenskapen och vägen till frälsning för alla, utom de med ”rätt” värdegrund. En värdegrund som inte vilar på sola scriptura – utan på en enskild advokatbyrås bedömning av Europadomstolens praxis avseende samvetsfrihetens utrymme inom arbetsrätt.

Umeå den 13 maj 2026

*Petter Nilsson (SDSK)* *Robert Fredriksson (SDSK)*

---

1 ”Vigsel av samkönade par som kvalifikationskrav – diskriminerande?”, Next advokater, 17 Januari 2025.
2 https://storage.ghost.io/c/88/d6/88d663aa-adb2-47c7-844e-4eb70e09c657/content/files/2025/02/2025-02-17---Second-opinion-Final-Version-1.pdf
3 Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:2 s. 11–12, utskottets motivering samt reservation 1 av Torbjörn Aronson och Mats Ershammar.
4 Debatt avseende TU 2025:3 och motion 2025:5 av Petter Nilsson m fl, ”Värna samvetsfriheten”.
5 www.sverigesradio.se/artikel/kartlaggning-biskopar-och-samkonade-vigslar-i-sverige
6 www.kyrkanstidning.se/nyhet/aeb-inget-tvaerstopp-foer-den-som-inte-viger-samkoenade/434070
7 www.dagen.se/nyheter/de-mest-konservativa-bor-lamna-svenska-kyrkan/3008173